

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

ROSHEUVEL 7

TE EERSEL

Ecologie

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek

Rosheuvel 7 te Eersel

Opdrachtgever	Bureau Verkuylen Veemarktkade 8 5222 AE 's-Hertogenbosch
Rapportnummer	13156.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	28 september 2021
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	Mevr. F.M.W.G. Kiggen
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Mevrouw S. Westbroek, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
	2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	5
	4.1 Inspectie op jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, ransuil, sperwer en eekhoorn, holtes, spleten en lohangend schors	5
	4.2 Vleermuizen	5
	4.2.1 Gebouwbewonende soorten	5
	4.2.2 Vliegroure vleermuizen	5
	4.3 Verblijfplaatsen steenmarter en kleine marterachtige	6
	4.4 Overzicht veldbezoeken	8
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	9
	5.1 Inspectie op jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, ransuil, sperwer en eekhoorn, holtes, spleten en lohangend schors	9
	5.2 Vleermuizen	9
	5.2.1 Gebouwbewonende soorten	9
	5.2.2 Vliegroure	10
	5.3 Verblijfplaatsen steenmarter en kleine marterachtige	10
	5.3.1 Kleine marterachtige	10
	5.3.2 Steenmarter	10
	5.3.3 Andere soorten	11
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	12
	6.1 Jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, ransuil, sperwer, eekhoorn en boombewonende vleermuizen	12
	6.2 Vleermuizen	13
	6.3 Verblijfplaatsen steenmarter en kleine marterachtige	13
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	15

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Bureau Verkuylen opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Rosheuvel 7 te Eersel.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van nieuwbouwwoningen en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in oktober 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapportnummer 13156.001, datum 1 oktober 2020). Op basis van de resultaten van dit onderzoek bleek een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, vliegrouwe voor vleermuizen, verblijfplaatsen van steenmarters en kleine marterachtige en nesten- en holten/spleteninspectie ten aanzien van roofvogels en eekhoorn noodzakelijk. Om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming was er ten aanzien van bovengenoemde soorten meer informatie benodigd.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 8.500 \text{ m}^2$) ligt aan de Rosheuvel 7, circa 2 kilometer ten zuiden aan de rand van de kern van Eersel. De onderzoekslocatie staat kadastraal bekend als gemeente Eersel, sectie M nummers 1190 (ged.), 1191 en 2505 tot en met 2507.

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 149.605$, $Y = 373.510$. In figuur 1 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving weergegeven.

Figuur 1. Luchtfoto van de onderzoekslocatie (wit omkaderd) en de directe omgeving.

De onderzoekslocatie betreft grotendeels een braakliggend, onbebouwd terrein van meerdere percelen. De onderzoekslocatie bestaat uit een oostelijk en een westelijk terrein dat van elkaar wordt gescheiden door een bomenrij met voornamelijk zomereiken. Deze bomenrij bevindt zich in het midden van de percelen.

In het noordwestelijk deel van het terrein heeft in 2017/2018 een sanering plaatsgevonden waarbij grond is afgegraven en de vrijkomende grond in depot is gezet op het terrein zelf. Inmiddels is de depot begroeid met planten. Tijdens de afgraving is een poel ontstaan.

In het zuidwestelijk deel van de onderzoekslocatie staat een schuur annex garage met golfplaten dak en stenen muren. Deze schuur wordt uiteindelijk gesloopt. Het oostelijk deel is braakliggend. Wel bevindt zich hier een grote stapel snoeiafval. De onderzoekslocatie wordt ten noordwesten en ten

noordoosten omsloten door een grondwal met houtopschot. Dit wordt bij de herontwikkeling van de percelen verwijderd.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens om de onderzoekslocatie te herontwikkelen en om 28 woningen te realiseren.

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de voorgenomen plannen zal de onderzoekslocatie bouwrijp worden gemaakt voor de realisatie van 28 grondgebonden woningen en de realisatie van infrastructuur met onder andere een ontsluitingsroute, parkeergelegenheid en een DWA en HWA-riolering. Het aanwezige groen zal voor een groot deel bij de werkzaamheden verdwijnen.

Figuur 2. Ontwerp van het plangebied (bron: Pius Floris).

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd:

Tabel 1. Overzicht resultaten quickscan Wet natuurbescherming

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren.
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van nader onderzoek	in bladerloze seizoen een inspectie uitvoeren naar aanwezige nesten van buizerd, havik, ransuil en sperwer. Indien deze nesten worden aangetroffen dient aanvullend onderzoek worden uitgevoerd.
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	aanvullend onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouw- en boombewonende vleermuizen conform het vleermuisprotocol.
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	voldoende alternatieven in de directe omgeving.
	vliegroutes	ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	bij onderbrekingen of extra verlichting op bomenrijen / bosschages aanvullend onderzoek conform vleermuisprotocol.
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	ja	afhankelijk van nader onderzoek	- onderzoek naar de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter conform Handreiking kleine marterachtigen, beschikbare kennisdocumenten van BIJ12. - inspectie naar bolvormige nesten in bomen van eekhoorn.
Amfibieën		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën zoals gewone pad en bruine kikker.
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000		op 2,5 km	mogelijk	ja	mogelijk	stikstofdepositie-onderzoek middels aeriusberekening wordt noodzakelijk geacht.
Natuurnetwerk Nederland		170 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		nee	nee	nee	nee	mogelijk gemeentelijke verordening.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Inspectie op jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, ransuil, sperwer en eekhoorn, holtes, spleten en loshangend schors

In het bladerloze seizoen, op 9 december 2020, zijn de aanwezige bomen op de onderzoekslocatie onderzocht op de aanwezigheid van grote nesten die geschikt zijn voor buizerd, havik, ransuil en sperwer. Tevens heeft deze dag ook een inspectie plaatsgevonden op voortplantings- en wintersnesten van de eekhoorn in alle bomen op en binnen de invloedssfeer van de onderzoekslocatie. Tot slot heeft ook een inspectie plaatsgevonden naar de aanwezigheid van holtes, spleten en loshangend schors die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. De inspectie is uitgevoerd door twee ervaren ecologen van Econsultancy. De holtes, spleten en loshangende schors die zijn aangetroffen, zijn met behulp van een ladder, zaklamp en boomcamera geïnspecteerd. De potentieel geschikte holtes en spleten buiten het bereik van de ladder zijn gemarkeerd met lint en op 25 januari 2021 aanvullend geïnspecteerd door een ervaren bomenklimmer van de firma Rope Control.

4.2 Vleermuizen

4.2.1 Gebouwbewonende soorten

Voor het onderzoek naar gebouwbewonende vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober 2021 in totaal vijf veldbezoeken uitgevoerd door een ervaren ecooloog van Econsultancy. De veldbezoeken zijn in de avonduren en/of ochtenduren worden uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakbeeraad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijfplaats en paarverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming.

Tijdens de veldbezoeken is gelet op in- en uitvliegende vleermuizen. Daarnaast is ook gelet op passerende en foeragerende vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken in het kader van paarverblijfplaatsen is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode augustus – september produceren mannetjesvleermuizen sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing, om vrouwtjes te lokken.

Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson D240x/D200). Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

4.2.2 Vliegroute vleermuizen

Voor het onderzoek naar vliegroutes van vleermuizen zijn in de periode half april tot oktober in totaal twee veldbezoeken uitgevoerd door twee waarnemers per veldronde. Tussen de twee veldbezoeken zat een periode van minimaal acht weken en één ronde heeft plaatsgevonden in de kraamperiode (1

juni tot 15 juli 2021). De inventarisatiemethode is eveneens conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie januari 2021), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de mogelijk voorkomende gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis. De veldbezoeken zijn in de avonden uitgevoerd.

Voor het onderzoek naar vliegroutes is gebruik gemaakt van professionele batdetectors (Pettersson D240x/D200) met opnamemogelijkheid en een batlogger (Elekon Batlogger M). Batloggers en batdetectors zetten het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound.

Weersomstandigheden

De weersomstandigheden voor het waarnemen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis franjestaart, baardvleermuis waren gunstig. Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van het vleermuisen onderzoek gunstig. Tijdens geen van de veldbezoeken was de temperatuur lager dan 13 °C. De windsnelheid lag beneden de 5 Bft. en er was geen sprake van neerslag.

Tabel 2. Omstandigheden aanvullend onderzoek vleermuizen

Datum	Temperatuur	Tijdstip	Aantal waarnemers per veldbezoek	Te inventariseren soort(groep)	Weersomstandigheden
07-06-2021	22 °C	21.50 – 23.55	1	Vleermuizen gebouwbewonende soorten	Droog, bewolkt, 1 Bft
11-06-2021	20 °C	21.55 – 00.25	2	Vleermuizen vliegroute	Droog, gedeeltelijk bewolkt, 2 Bft
02-07-2021	16 °C	21.55 – 00.00	1	Vleermuizen gebouwbewonende soorten	Droog, helder, 1 Bft
12-07-2021	13 °C	03.35 – 05.35	1	Vleermuizen gebouwbewonende soorten	Droog, gedeeltelijk bewolk, 1 Bft
09-08-2021	17 °C	21.10 – 23.45	2	Vleermuizen vliegroute	Droog, gedeeltelijk bewolk, 2 Bft
17-08-2021	15 °C	23.00 – 01.00	1	Vleermuizen gebouwbewonende soorten	Droog, gedeeltelijk bewolk, 2 Bft
06-09-2021	18 °C	21.45 – 23.45	1	Vleermuizen gebouwbewonende soorten	Droog, gedeeltelijk bewolk, 1 Bft

4.3 Verblijfplaatsen steenmarter en kleine marterachtige

Voor het onderzoek naar de aanwezigheid van de bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter op de onderzoekslocatie is conform de handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming (Bouwens, 2017) in de periode juni tot begin september 2021, 12 weken onderzoek uitgevoerd. Hiervoor zijn drie wildcamera's in combinatie met lokstof (vis) ingezet voor de steenmarter en de bunzing. Binnen enkele meters van de lokstof is een cameraval geplaatst om geïnteresseerde diersoorten vast te leggen. De drie wildcamera's zijn op verschillende posities op het terrein geplaatst om mogelijke schuilplaatsen van de steenmarter en bunzing aan te tonen (figuur 3). Tevens is één Mostela (marterbox) ingezet voor de hermelijn en de wezel. De Mostela is een door de Werkgroep Kleine Marterachtigen van de Zoogdiervereniging ontworpen houten kistje met binnenin een cameraval. Marters die door de buis

lopen worden vastgelegd door middel van de camera. De Mostela is geplaatst aan de gevel van de open schuur en naast de perceelsgrens op het oostelijk terrein. Tijdens het eerste veldbezoek op 4 juni 2021 zijn de wildcamera's in combinatie met lokstof en de Mostela op de onderzoekslocatie gemonteerd. Bij het plaatsen van de wildcamera's en Mostela is gelet op de geschiktheid van de locatie voor de mogelijk aanwezige marters. Om de twee weken zijn de cameravallen gecontroleerd. Het onderzoek met de wildcamera's is na negen weken afgerond en zijn op 5 augustus 2021 opgehaald. Het onderzoek met de Mostela is na 12 weken afgerond en het materiaal is opgehaald op 6 september 2021.

Figuur 3. Locaties van de verplaatsing van de drie wildcamera's en Mostela gedurende het onderzoek.

4.4 Overzicht veldbezoeken

Het onderzoek bestond uit diverse veldbezoeken. Tabel 3 bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken in de periode 2020 en 2021.

Tabel 3. Onderzoeksinspanning overige soorten

	2020		2021					
	december	Januari	-	juni	juli	augustus	september	
Nesten- en boomholte, en spleten inspectie	1 x ochtend	-						
	datum							9 december 2020
	functie							aanwezige beschermde nesten ten aanzien buizerd, havik, ransuil, sperwer en eekhoorn en verblijfplaatsen boombewonende vleermuizen
boomholte, en spleten inspectie	-	1 x overdag						
	datum	25 januari 2021						
	functie	verblijfplaatsen boombewonende vleermuizen						
vleermuizen (gebouw)	-			1 x avond	1 x avond 1 x ochtend	1 x avond	1x avond	
	datum			7 juni 2021	2 juli 2021 12 juli 2021	17 augustus 2021	6 september 2021	
	functie			zomer- en kraamverblijf	zomer- en kraamverblijf	paar/baltsverblijf	paar/baltsverblijf	
Vliegroute vleermuizen	-			1 x avond	-	1 x avond	-	
	datum			11 juni 2021		9 augustus 2021		
	functie			vliegroute		vliegroute		
Marterachtigen	-			Overdag				
	datum			4 juni – 6 september 2021				
	functie			verblijfplaats steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn				

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Inspectie op jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, ransuil, sperwer en eekhoorn, holtes, spleten en loshangend schors

Tijdens het veldbezoek op 14 december 2020 zijn geen grote nesten aangetroffen van buizerd, havik, ransuil, sperwer en/of eekhoorn. Daarmee kan worden uitgesloten dat op de onderzoekslocatie jaar-rond beschermde nesten van roofvogels, ransuil en eekhoorns aanwezig zijn. Het is niet uitgesloten dat er zich kleinere nesten van algemene broedvogels op en/of in de directe omgeving van de onder-zoekslocatie bevinden.

Tijdens de inspectie naar holtes, spleten en het loshangend schors zijn met behulp van een ladder, zaklamp en boomcamera potentiële geschiktheid verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen onderzocht. De controle op en inspectie van holtes, spleten en loshangend schors is uitgevoerd bin-nen het bereik van de ladder. De aanwezige holtes en spleten binnen het bereik van de ladder zijn ongeschikt voor boombewonende vleermuizen. Echter, zijn er ook enkele holtes en spleten waarge-nomen die buiten het bereik van de ladder vielen. Deze bomen (in totaal vier stuks) zijn tijdens het veldbezoek op 14 december 2020 gemarkeerd middels een lint.

De viertal bomen zijn op 24 januari 2021 aanvullend geïnspecteerd door de boomklimmer op aanwe-zigheid van geschikte holten/spleten voor boombewonende vleermuisensoorten. In de geïnspecteer-de boomholten zijn geen sporen waargenomen die duiden op een verblijfplaats van vleermuizen. Ook zijn de holten qua type en diepte beoordeeld als ongeschikt als verblijfplaatsen voor vleermuizen. In een deel van de holten stond tijdens de inspectie water in en hadden onvoldoende interne diep-te/hoogte om geschikt te zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

5.2 Vleermuizen

5.2.1 Gebouwbewonende soorten

Zomer- en kraamverblijfplaatsen

De onderzoekslocatie is onderzocht op de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuissoorten. Tijdens geen van de veldbezoeken zijn indicaties aangetroffen voor de aanwezigheid van een zomer-of kraamverblijfplaats, in de vorm van in-, uitvliegende, zwermende en/of gevelgrijpende individuen. Op basis van de huidige onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat garage/schuur geen functie heeft als zomer- en kraamverblijfplaats voor vleermuizen.

Paarverblijfplaatsen

Tijdens de twee paarrondes zijn op de onderzoekslocatie enkele baltsroepen van gewone dwerg-vleermuizen waargenomen. Het betrof overvliegende vleermuizen die in de omgeving mogelijk een verblijfplaats hebben. Deze vleermuizen vertoonden geen binding met de bebouwing op de onder-zoekslocatie. Tijdens deze twee veldbezoeken zijn geen in- of uitvliegende of aantikkende individuen waargenomen bij garage/schuur. Hieruit kan worden geconcludeerd dat deze geen functie heeft als paarverblijfplaats voor vleermuizen.

Verblijfsfunctie buiten de onderzoekslocatie

Tijdens de veldbezoeken zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen in de directe omgeving van de on-derzoekslocatie. Door de onderlinge afstand van eventuele verblijfplaatsen in de omgeving en de aard van de voorgenomen plannen is verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen in de buurt van de onderzoekslocatie uit te sluiten.

Foeragerende / passerende vleermuizen

Op en rondom de onderzoekslocatie zijn meerdere foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. Voornamelijk op het noordwestelijk terreindeel, nabij de poel zijn meerdere foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen. Verder zijn in zuidelijke en noordelijke richting passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Hierbij zijn geen eenduidige vliegpatronen aangetroffen die door meerdere individuen worden gevolgd. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod aan foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is eveneens geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft onder andere openbaar groen, tuinen, akker- en weilanden en bosschages in de omgeving van de onderzoekslocatie.

5.2.2 Vliegroute

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen, om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenrij in het noordelijkdeel op de onderzoekslocatie doet geen dienst als vliegroute voor vleermuizen. Het wordt enkel gebruikt als foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en een enkele ruige dwergvleermuizen. Geen van de waargenomen individuen toonde een duidelijke binding met de bomenrij.

5.3 Verblijfplaatsen steenmarter en kleine marterachtige

5.3.1 Kleine marterachtige

De bunzing, wezel en hermelijn zijn tijdens de onderzoeksinspanning met de wildcamera's en Mostela niet waargenomen, ondanks het potentieel geschikte habitat op de onderzoekslocatie. Oorzaak hiervan ligt, naast de landelijke trend voor wat betreft de achteruitgang van deze soorten, mogelijk in de geringe aanwezigheid van rustplaatsen en groene schuilplaatsen in de omgeving, zoals dichte struiken en de ligging in de bebouwde kom van Eersel aan de rand van het buitengebied. Op basis van deze gegevens is uit te sluiten dat de bunzing, de wezel en de hermelijn op de onderzoekslocatie een of meer vaste- rust- en /of verblijfplaatsen hebben.

5.3.2 Steenmarter

Op de beelden van de losse wildcamera's (die geplaatst zijn aan de bomenrij midden op het perceel en rondom de takkenhoop) is gedurende 10 nachten van de 65 een steenmarter waargenomen. Het betreft een foeragerende steenmarter die langs de camera's loopt. Opgemerkt wordt dat er ter plaatse van potentiële vaste rust- en verblijfplaatsen in het open gedeelte van de schuur en ter plaatse van de takkenhoop geen indicaties van verblijfplaatsen zijn aangetroffen. Andere potentiële geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie zijn niet aanwezig. Op basis van deze gegevens is uit te sluiten dat de steenmarter een vaste- rust- en /of verblijfplaatsen heeft op de onderzoekslocatie. Wel wordt de locatie door de steenmarter gebruikt om te foerageren.

5.3.3 Andere soorten

Op de beelden van de losse wildcamera's zijn diverse waarnemingen gedaan van egels, diverse muizensoorten en diverse algemene vogels. Daarnaast is op de camerabeelden van 2.3 en 3.0 enkele keren een eekhoorn waargenomen. Het gaat om een foeragerende eekhoorn die zijn verblijfplaats naar verwachting heeft in de directe omgeving. Een verblijfplaats van de eekhoorn binnen de onderzoekslocatie kan worden uitgesloten, gezien er geen nesten zijn waargenomen gedurende de veldbezoeken. Op de beelden van de Mostela zijn diverse muizensoorten en ratten waargenomen.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, ransuil, sperwer, eekhoorn en boombewonende vleermuizen

Jaarrond beschermde broedvogels zijn Europees beschermd volgens de Vogelrichtlijn van de Wet Natuurbescherming waardoor opzettelijk vernieling en beschadiging van nesten verboden is (artikel 3.1 lid 4). Ook alle vleermuissoorten zijn Europees beschermd conform de Habitatrichtlijn van de Wet Natuurbescherming (artikel 3.5 lid 2 en lid 4) waardoor het verboden is dieren opzettelijk te verstoren en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen. De eekhoorn is een nationaal beschermde soort krachtens artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming. Verblijfplaatsen van deze soort mogen eveneens niet opzettelijk worden beschadigd of vernield. Ook mogen individuen niet opzettelijk worden gedood.

Op de onderzoekslocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, ransuil en sperwer waargenomen. Daarnaast zijn tijdens geen van de veldbezoeken waarnemingen en sporen (veren, braakballen, prooidieren en/of fecaliën) van buizerd, havik, ransuil en sperwer aangetroffen. Daarmee zijn jaarrond beschermde nesten van de buizerd, havik, ransuil en sperwer op de onderzoekslocatie uitgesloten.

Op de camerabeelden is een foeragerende eekhoorn waargenomen. Verder zijn op de onderzoekslocatie geen voortplantings- en winternesten van de eekhoorn waargenomen. Derhalve kan gesteld worden dat de onderzoekslocatie is gelegen binnen het leefgebied van eekhoorn. Echter betreft dit geen essentieel leefgebied aangezien eekhoorns een verscheidenheid aan leefgebied hebben van loofbos, naaldbos of gemengd bos, tuinen, parken en houtwallen tot een grootte van wel 10 hectare (bron: zoogdierenvereniging). In de directe omgeving blijft genoeg geschikt leefgebied behouden voor de eekhoorn. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is ten aanzien van de eekhoorn dan ook niet aan de orde.

Tot slot zijn eveneens geen geschikte verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen aangetroffen. Overtreding van de Wet natuurbescherming is ten aanzien van de boombewonende vleermuizen dan ook niet aan de orde.

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien het groen toch binnen het broedseizoen gekapt dient te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecooloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecooloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om het groen te kappen zonder daarbij broedvogels te verstoren.

6.2 Vleermuizen

Beschermingsregime

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten binnen de Wet natuurbescherming een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen. De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven.

Functie van de onderzoekslocatie voor gebouwbewonende vleermuizen en vliegroute

De garage/schuur heeft geen functie als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. Verder zijn er ook geen vleermuizen waargenomen die een duidelijke binding met de bomenrijen vertoonden. Het betrof enkel foeragerende dieren, die geen van de bomenrijen volgden. Derhalve kan worden aangenomen dat garage/ schuur geen beschermde verblijfplaats is voor gebouwbewonende vleermuizen en de bomenrijen niet gebruikt worden als (essentiële) vliegroute. Zowel de garage/ schuur als ook de bomenrijen kunnen zonder overtreding van artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming worden gesloopt c.q. gekapt.

In de omgeving van de poel wordt met enige regelmaat door gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en een enkele ruige dwergvleermuis gevoerageerd. Dit foerageergebied is een onderdeel van een groter foerageergebied, dat zich verder in de omgeving uitstrekt. Het betreft geen essentieel foerageergebied, daarvoor is het oppervlak te gering en in de omgeving bevindt zich voldoende openbaar groen, tuinen, akker- en weilanden en bosschages waar vleermuizen kunnen foerageren. Het verlies van dit foerageergebied zal dan ook geen negatieve effecten hebben op de lokale populatie gewone dwergvleermuizen en laatvlieger.

6.3 Verblijfplaatsen steenmarter en kleine marterachtige

Beschermingsregime

De steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel zijn nationaal beschermd via de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat deze soorten beschermd zijn tegen opzettelijk doden en vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen.

Functie van de onderzoekslocatie voor de steenmarter

De steenmarter is meerdere malen waargenomen binnen de onderzoekslocatie, waaruit geconcludeerd kan worden dat de onderzoekslocatie deel uitmaken van het territorium van deze soort. Een steenmarter heeft een territorium grootte variërend tussen de 80-700 hectare (bron: zoogdierenver-

eniging). Door de voorgenomen plannen zal dan ook geen essentieel leefgebied van de steenmarter worden aangetast, vanwege de beperkte oppervlakte van de onderzoekslocatie en gezien in de directe omgeving voldoende leefgebied aanwezig is in de vorm van bosschages, parken, agrarische percelen en tuinen. Gezien gedurende het onderzoek geen vaste rust- en/ verblijfplaatsen zijn vastgesteld op de onderzoekslocatie kunnen vaste rust- en/ verblijfplaatsen op basis van huidig onderzoeksinspanning wordt uitgesloten op de onderzoekslocatie. Overtreding van de Wet natuurbescherming is ten aanzien van de steenmarter dan ook niet aan de orde.

Functie van de onderzoekslocatie voor de bunzing, hermelijn en wezel

De bunzing, hermelijn en wezel zijn zowel met de losse wildcamera's als met de camera van de Mostela niet waargenomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de onderzoekslocatie geen deel uitmaakt van het vaste territorium van deze soorten. Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde en er hoeven geen mitigerende maatregelen getroffen te worden.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van Bureau Verkuylen een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Rosheuvel 7 te Eersel.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van nieuwbouwwoningen en naar aanleiding van de resultaten van de quickscan Wet natuurbescherming die Econsultancy in oktober 2020 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport quickscan Wet natuurbescherming Rosheuvel 7 te Eersel, rapportnummer 13156.001, datum 1 oktober 2020). Op basis van de resultaten van dit onderzoek bleek een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, vliegroute voor vleermuizen, verblijfplaatsen naar steenmarters en kleine marterachtige, nesten- en holten/spleteninspectie ten aanzien van roofvogels, eekhoorn en vleermuizen noodzakelijk. Om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming was er ten aanzien van bovengenoemde soorten meer informatie benodigd.

Voorgenomen ingreep

Ten behoeve van de voorgenomen plannen zal de onderzoekslocatie bouwrijp worden gemaakt voor de realisatie van 28 grondgebonden woningen en de realisatie van infrastructuur met onder andere een ontsluitingsroute, parkeergelegenheid en een DWA en HWA-riolering. Het aanwezige groen zal voor een groot deel bij de werkzaamheden verdwijnen.

Inspectie op nesten van jaarrond beschermde nesten buizerd, havik, ransuil, sperwer en eekhoorn, holtes, spleten en loshangend schors

Op de onderzoekslocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten van de buizerd, havik, ransuil en sperwer waargenomen. Verder zijn ook geen voortplantings- en winternesten van de eekhoorn waargenomen en zijn er geen geschikte holten en spleten van boombewonende vleermuizen aangetroffen.

Functie onderzoekslocatie voor gebouwbewonende vleermuizen en vliegroute

Door de voorgenomen sloopwerkzaamheden zullen er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord/vernietigd. In de schuur/garage bevinden zich geen verblijfplaatsen van de onderzochte soorten. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van gebouwbewonende vleermuizen is niet aan de orde bij de voorgenomen plannen.

Eventuele verblijfplaatsen van vleermuizen in de omliggende bebouwing zullen gezien de onderlinge afstand en de schaal van de werkzaamheden geen hinder ondervinden van de geplande sloop en nieuwbouw op de onderzoekslocatie, mits geen toename plaatsvindt van nachtelijke verlichting op de gevels van de woningen.

Door de voorgenomen werkzaamheden worden geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes aangetast. De bomenrij in het noordelijk deel van de onderzoekslocatie vervult geen functie als vliegroute. De vleermuizen vertoonden geen duidelijke binding met de bomenrijen. Het betrof enkel foeragerende dieren, die geen van de bomenrijen volgden. Om deze redenen kan overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft vleermuizen worden uitgesloten. Er zijn geen aanvullende maatregelen benodigd.

Functie onderzoekslocatie voor steenmarter en kleine marterachtige

Uit onderhavig onderzoek is gebleken dat de onderzoekslocatie geen essentiële functie heeft voor de streng beschermde steenmarter, hermelijn, wezel en bunzing. Een overtreding op een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming ten opzichte van deze soorten is dan ook op redelijkerwijs uit te sluiten.

Algemene zorgplicht en broedseizoen

Gedurende de voorgenomen sloop- en kapwerkzaamheden dient te allen tijde de algemene zorgplicht in acht te worden genomen. Eventueel ten tijde van de werkzaamheden op de onderzoekslocatie aanwezige dieren dienen de mogelijkheid te krijgen om weg te komen. Het verwijderen van materialen als stenenstapels, takkenhopen en bladeren dient buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust plaats te vinden. Daarnaast moet er voor algemene broedvogels rekening gehouden worden met het broedseizoen.

Econsultancy
Swalmen, 28 september 2021

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of voortplantingsplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

